

נהגות יצחק

בסייעתא דשמיא | בא תשפ"ג | גליון מס' 179

פרפראות

ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת, (י"ב ל"ה).

הנה כתוב כאן שבני ישראל עשו כדבר משה, ורק אחר כך וישאלו ממצרים, ולכאורה צריך ביאור מאי קא משמע

<<<

רשע מה הוא אומר וכו', ואם כן לשמחה מה זו עושה, ומה שייך כאן לשון והיה, וכי איזה שמחה יש בזה שיהיה להם בנים שישאלו שאלת הבן הרשע, של לכם ולא לו, אדרבה היה נראה שצריך לומר ויהי (לשון צער) כי יאמרו אליכם בניכם, וצריך ביאור.

ד

אכן שאלה זו גופא של מה העבדה הזאת לכם, צריך ביאור דהנה לפי המשך הפסוקים משמע שהתשובה לשאלה זו היא, מה שנכתב כאן בצידו ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל, אכן בהגדה מבואר שאין זה התשובה לשאלה זו, רק עונים לו תשובה אחרת, וכמו שאומרים 'ואף אתה הקהה את שניו ואמר לו, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים, לי ולא לו, אילו היה שם, לא היה נגאל, והוא הפסוק דכתיב לקמן בפרשת קדש.

וצריך ביאור אמאי לא עונים לו זבח פסח הוא כמו שכתוב כאן, ובהכרח שאין זה התשובה לשאלה זו, ואם כן קשה מהו המשך הפסוקים שכתוב כאן, וצריך ביאור.

ה

וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה וגו'.

והנה הא דכתיב וילכו ויעשו, פירש רש"י, וזה לשונו, אף ההליכה מנה הכתוב, ליתן שכר להליכה ושכר לעשייה, ע"כ, ולכאורה דתיבת וילכו מיותר הוא בקרא, שהיה צריך לומר רק ויעשו בני ישראל, אלא קא משמע לן שגם על ההליכה קיבלו שכר.

אכן לכאורה זה גופא צריך ביאור, אמאי הוזכר דווקא כאן ענין זה שיש שכר על ההליכה כמו על העשייה, הא זה כלל גדול בתורה, ושייך בכל מצוה, שיהא שכר על ההליכה גם כן, ומהו ההדגש שכתוב כאן.

ו

ונראה לבאר פרשה זו, בהקדם מה שכתוב כאן בראש הפרשה, ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם וגו', ולכאורה צריך ביאור שהזכיר רק שאמר לזקני ישראל, הרי זה דין שנאמר לכל ישראל, שהרי כולם היו חייבים בקרבן פסח, ועיין באבן עזרא שבאמת משה אמר לזקנים והם אמרו לבני ישראל, ועיין גם ברמב"ן שפירש שהזקנים אספו אליו את כל העם².

ואם כן קשה אמאי הזכיר שמשה קרא לזקני ישראל³.

ז

והנראה דהנה עיין בעירובין (נ"ד), תנו רבנן כיצד סדר משנה (פירש רש"י, כיצד למדו ישראל תורה שבעל פה), משה למד מפני הגבורה, נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו וכו' נכנסו בניו ושנה להן משה פירקו וכו' נכנסו זקנים ושנה להן משה פירקו וכו' נכנסו כל העם וכו', עיין שם, ומבואר שכשמשנה לימד תורה

ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם וגו'.

א

פרשה זו מדברת על מה שמשה ציווה את בני ישראל בענין מצות קרבן פסח מה עליהם לעשות, וכדכתיב משכו וקחו לכם צאן וכו' ושחטו הפסח, וכן ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות וכו' ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר.

והנה דינים אלו אינם אלא לשעה, לפסח מצרים, וכמו שממשיך הכתוב ועבר ה' לנגף את מצרים וראה וכו' ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף, וכדתנן להדיא בפסחים (צ"ו), מה בין פסח מצרים לפסח דורות, פסח מצרים וכו' וטעון הזאה באגודת אזוב ועל המשקוף ועל שתי המזוזות וכו', ע"כ.

אכן לפי זה צריך ביאור המשך הפסוקים, דכתיב ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם, שמשמע שדינים אלו קיימים לדורות, וקשה דהא דינים אלו לא היו אלא לשעה, וצריך ביאור⁴.

ב

כתיב ושמרתם את הדבר הזה, ובהמשך כתיב והיה כי תבאו אל הארץ וכו' ושמרתם את העבדה הזאת.

ולכאורה צריך ביאור הא דחזר וכתב ושמרתם, הרי כבר כתב לפני זה ושמרתם את הדבר הזה, ואמאי חזר והזהיר על שמירה אחרת, וכן תלה השמירה בביאה לארץ.

ועוד צריך ביאור דיש כאן שינויי לשון, דקודם כתב ושמרתם את הדבר הזה לחק לך לבניך עד עולם, אכן בשמירה השנייה כתב ושמרתם את העבדה הזאת, ובהכרח שזה שמירה אחרת, ויש כאן שתי ציונים של ושמרתם, חדא על הדבר הזה, וזה גם לחק לך ולבניך עד עולם, ועוד שמירה כשיבואו לארץ על העבדה הזאת, וצריך ביאור מה הם שתי השמירות האלו.

ובפשטות השמירה הראשונה היא על מה שכתוב לעיל מיניה משכו וקחו לכם וכו', והשמירה השנייה, אחר שיבואו אל הארץ, קאי על הא דכתיב לקמן והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: ואמרתם זבח פסח הוא לה' וגו', הרי שהשמירה קאי על עבודת קרבן פסח.

אך מכל מקום צריך ביאור מה שמחלק כאן השמירות לשתי פרשיות.

ג

והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם.

ולכאורה עוד צריך ביאור מה שכתוב כאן והיה, דהנה דרשו חז"ל (בראשית רבה פרשה מ"ב), שאין והיה אלא לשון שמחה, וקשה דהרי שאלה זו הכתובה כאן מה העבדה הזאת לכם, היא שאלת הבן הרשע, כמבואר בהגדה של פסח,

(2) ועי' במכילתא.

(3) ועי' באוה"ח.

(1) ועי' באוה"ח.

לבני ישראל היה בזה סדר מסוים עד שלימדו לבני ישראל, קודם לאהרן ואחר כך לזקנים, ורק אחר כך לימדה לבני ישראל.

ונראה שזה מה שנרמז כאן במה שכתוב **ויקרא משה לכל זקני ישראל**, שמסירת מצוה זו של **משכו וקחו לכם** מסר להם משה על פי הסדר של מסירת התורה, והיינו שפרשה זו של **משכו וקחו** וגו', אין זה ציווי רק לשעה, אלא זה חלק מדברי תורה, ונמסרים באופן של מסירת התורה, ומשום הכי כתיב שקרא **לכל זקני ישראל**, לרמז שמסר להם בסדר הזה⁴.

ח

אכן אכתי צריך ביאור, אמאי ענין זה של סדר המשנה נרמז דווקא במצוה זו, הרי זה דין בכל התורה, שכן מסר משה רבינו את התורה.

ונראה לבאר בהקדם על פי יסוד ששמעתי מאמו"ר זללה"ה.

איתא בפסחים (ו), דאמר רב יהודה אמר רב המפרש והיוצא בשיירא קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק לבער וכו' אלא אמר רבא הא דאמרת קודם שלשים יום אין זקוק לבער, לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור, אבל דעתו לחזור (בימי הפסח) אפילו מראש השנה זקוק לבער, והקשו בגמרא שם, הני שלשים יום מאי עבידיהו, (איזה שיעור זמן הוא), ותירצו בגמרא, כדתניא שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום וכו', ומשום שכבר שואלים ודורשים חל עליו חובת ביעור חמץ, אף אם אין דעתו לחזור בימי הפסח.

והקשה אמו"ר זללה"ה, דמה שייכות יש בין חיוב שאלה ודרישה בהלכות הפסח, לחיוב ביעור חמץ, דהרי מה ששואלין ודורשין בהלכות הפסח הוא משום שיש הרבה הלכות שצריך ללמוד, ממילא צריך להתחיל שלשים יום קודם, מה שאין כן ביעור אינו לוקח שלשים יום לבדוק, ואם כן צריך ביאור איזה שייכות יש בין זה לחובת ביעור החמץ.

וביאר על פי המבואר בסוטה (ל"ז):, שארבעים ושמונה בריתות נכתרו על כל

(4) והא דלא כת' כאן שקודם מסר לאהרן בפרטות, משום שאהרן נכלל בדיבור הזה וכמו שכת' לעיל **ויאמר ה' אל משה ואל אהרן וגו'**, עי' רש"י שם, וכת' שם **דברו** (לשון רבים) **אל בני ישראל**, וכן כאן נמי כת' **וילכו ויעשו כשאר צוה ה' את משה ואהרן**.

פרפראות/המשך

שמות כלל, וכאן כתוב ששאלו ממצרים **כלי כסף וכלי זהב ושמלת**, אכן בפרשת שמות כן הוזכר להדיא שמלות בקרא, ואמאי הביא רש"י הפסוק שבמצרים.

והנה עוד צריך ביאור בהנך פסוקים, דבפעם הראשונה כתיב **ונצלתם את מצרים**, וכן בקרא דהכא, אכן בפעם השנייה לא הזכירו כלל הך ענין שינצלו את מצרים.

ועוד יש לציין שבפעם הראשונה כתוב **ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים**, לפני שכתוב שהם ישאלו ממצרים, וכן כאן כתוב שקודם שאלו ואז ה' נתן את חן העם ורק אחר כך מצרים השאלום, וכדכתיב **וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת: וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום**, אכן בפעם השנייה כתיב **וישאלו איש וכו' וכלי זהב: ואחר כך כתוב ויתן ה' את חן העם בעיני מצרים**, ולכאורה כתוב שלא במקומו.

ונראה, שהנה החילוק בין הפעם הראשונה לפעם השנייה הוא, דבפעם הראשונה הדיבור היה הבטחה למשה, שינצלו את מצרים על ידי שישאלו אשה משכנתה, אכן בפעם השנייה היה זה בקשה שהקב"ה ביקש ממשה **דבר נא באזני העם**, וכמו שפירש רש"י על פי חז"ל שאין נא אלא לשון בקשה, שלא יאמר אותו צדיק אברהם, **ועבדום וענו אותם** קיים בהם, **ואחרי כן יצאו ברכוש גדול** לא קיים בהם, ע"כ¹.

והנה צריך ביאור אמאי היה צריך לומר **דבר נא**, שזה לשון בקשה, אם הדיבור

והנה אף שלא כל פרטי המצוה אינם שייכים לפסח דורות, מכל מקום הטעם של המצוה שייך **עד עולם**, שהטעם של מצות קרבן פסח לדורות, הוא מאותו טעם משום שפסח וכו', אף שיש פרטים מסוימים שאינם שייכים רק לפסח מצרים, ודו"ק.

ולפי זה מבואר שפיר מה שכתוב **ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם**, דרוצה לומר **שהדבר** - שהוא מלשון דיבור (וכמו שמצינו כמה פעמים בתלמוד שדרשו הכי), הוא **עד עולם**, והיינו שהשמירה לדורות הוא על הדיבור, פירוש על לימוד התורה של המצוה, שחלק זה של המצוה אכן שייך **לבניך עד עולם**, (ויותר מזה נראה שזה שייך אף בזמן שאין בית המקדש קיים, ומדין **ונשלמה פרים שפתינו**, ואם כן הוא ממש **עד עולם**), ודו"ק.

יא

והשתא מובן שפיר מה שכתוב שני פעמים **ושמרתם**, שיש כאן שני חלקים שצריכים שמירה, חדא הטעם של המצוה, שזה הלימוד תורה של המצוה, וזה שייך **עד עולם**, אף בזמן שאין נוהג כל הפרטים, וכנזכר.

ועוד שמירה יש, על עצם הקרבת הקרבן, דהיינו על העבודה עצמה, ושמירה זו אינה נוהגת אלא **כי תבאו אל הארץ**, וכמו שפירש רש"י, וזה לשונו, תלה הכתוב מצוה זו בביאתם לארץ, ולא נתחייבו במדבר אלא פסח אחד שעשו בשנה השנית על פי הדבור, ע"כ¹¹, והיינו **שהעבודה הזאת** קאי על הקרבת הקרבן, ועבודה זו צריכה שמירה רק בזמן ששייך לעשות העבודה, ודו"ק.

יב

וכן יש לבאר הא דכתיב כאן **ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח וכו' ואת בחינו הציל**, דבאמת אין אמירה זו תשובה לבן הרשע, אלא נתינת טעם למצות הקרבת קרבן פסח (**העבודה**), שהיא **לכם**, פירוש שטעם המצוה (הלימוד תורה שבו), הוא משום ההצלה שהייתה אז לביל פסח, ודו"ק.

(11) ועי' תוס' קידושין (ל"ז:), ד"ה הואיל.

ומבואר שיש שתי ענינים בתלמוד תורה, חדא מדין לימוד תורה בעצמו, וזה יכול להיות אפילו הלכות פסח בחנוכה והלכות פורים בשבועות וכו', ועוד יש דין לימוד התורה ששייך לעשיית המצוה, וזה חלק מעשיית המצוה, ולמשל שיש שני אנשים שמניחים תפילין או ציצית, אחד למד ההלכות ואחד לא למד, אין זה רק שמי שלמד יש לו עוד מצוה של תלמוד תורה, אלא יש נפקא מינה בקיום מצות התפילין (או הציצית), שקיום המצוה שלו הוא בדרגה אחרת לגמרי ממי שלא למד ההלכות, דהרי בקיום המצוה ניתוסף לו גם החלק של ללמוד⁶.

ויצא מזה שיש שתי סוגי לימוד התורה, יש לימוד תורה ששייך למצות תלמוד תורה, ויש לימוד תורה ששייך להמצוה שהוא מקיים, ודו"ק.

ולפי יסוד זה ביאר אאמו"ר זללה"ה הך גמרא דפסחים, שאמרו שיש חיוב ביעור חמץ משלושים יום קודם הפסח, דמכיון שיש מצוה ללמוד דווקא הלכות החג, היינו שאין הלימוד מדין תלמוד תורה, דאם כן אין נפקא מינה מתי הוא לומד הלכות אלו, אלא וודאי כיון שחייב ללמוד הלכות אלו, מוכח שהלימוד הוא מאותו לימוד שהוא חלק מעשיית המצוה, ובהכרח שכבר התחיל מצות החג, דהרי כל ענין לימוד מצוות החג, הוא משום משום לתא של עשיית המצוה, ודו"ק, ודפח"ח⁹.

ט

ולפי זה יש לבאר מה שכתוב שמשא קרא לוקני ישראל, משום שרצה לומר להם שיש כאן ענין של לימוד התורה ששייכת למצוה זו¹⁰, וחלק זה של המצוה כוללת את טעמי הדבר, שהטעם של מצוה זו, של הקרבת קרבן פסח, וכן של לקיחת אוזב וכו' והגעה אל המשקוף ואל שתי המזוזות וכו', (שהיה בפסח מצרים), הכל הוא משום שה' פסח על הפתחים שהיה שם הדם, ולא נתן למשחית לבוא את הבתים לנגוף.

(8) [ועי' ספר נה"ש, בהקדמת מלביש ערומים (כ"ב ע"ד), ד"ה ונמצא עתה, עיי"ש, ודו"ק].

(9) ונראה שהחיוב ללמוד לתלמידיו בל' יום שקודם החג, הלכות החג הוא ג"כ מכל הלימוד של עשיית המצוה, (עי' ב"מ צ"ז).

(10) ועי' פסחים (ו:), שבאמת ילפינן מפר' זו חיוב של שו"ד, עיי"ש.

פרפראות/המשך

מרחמים על הבריות, וממילא יהיה להם חן, ואם כן מה שכתוב **דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה** וגו', פירוש איש ישראל מרעהו האיש הישראלי, דעל ידי זה יתן להם ה' רחמים וימצאו חן בעיני מצרים.

והנה זה מה שכתוב שבני ישראל **עשו כדבר משה** פירוש במצרים, **דדב"ר משה** היינו **דבר נא**, והיינו שישאלו ישראלי מישראלי, איש מאיש ואשה מאשה, כלי כסף וכלי זהב, ואחר כך ישאלו מהמצריים הכלים עם השמלות, והשתא מדויק שרק אחר ששמעו למשה, אז נתן ה' להם חן, ועל ידי חן זה השאילום המצריים, ודו"ק.

וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום, (י"ב ל"ו).

משמע שה' נתן את חן העם בעיניהם ולפיכך המצריים השאילום, וצריך ביאור³. והנראה, דהנה עיין רש"י **וישאלום**, וזה לשונו, אף מה שלא היו שואלים מהם היו נותנים להם, אתה אומר אחד טול שנים ולך, ע"כ, ומשמע שהנשיאות חן הייתה שאף שלא רצו אלא אחד ולא יותר, מכל מקום המצריים כמעט הכריחו לקחת עוד אחד, וזה על ידי שה' נתן לעם חן.

היה כדי לקיים הבטחתו לאותו צדיק, לכאורה היה צריך לומר לבני ישראל שאם הם רוצים רכוש גדול צריכים הם לשאול מן המצריים, ואמאי היה צריך לומר נא.

עוד צריך ביאור מה שכתוב **וישאלו איש מאת רעהו**, שזה שינוי לשון ממה שכתוב כאן ששאלו מן המצרים, וכן שונה הוא מההבטחה שכתובה בפרשת שמות, דשם קאמר **ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה**, ולא קאמר **מרעותה** כמו כאן, ובפרט שמצינו שחז"ל דרשו **רעהו** לאפוקי עובדי כוכבים².

ונראה לבאר על פי מה שאמרו בשבת (קנ"א:), תניא ר' גמליאל ברבי אומר **ונתן לך רחמים ורחמך והרבך**, כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים, ע"כ.

והנה כדי שהמצריים ישאלו לבני ישראל היה צריך שהקב"ה ירחם על בני ישראל ויתן להם חן, ועל ידי זה ישאילום המצריים, וזה היה ההבטחה למשה במדבר **ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים** וכו', ואחר כך כתיב **ושאלה אשה משכנתה** וגו', וכן היה למעשה אחר ששאלו בני ישראל מהמצריים אז כתיב **וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום**.

אכן בבקשה כביכול רצה לעורר את העם שיהיה להם חן, וזה על ידי שהם יהיו

ונראה שדבר זה מדויק, שאין כאן תשובה לכן הרשע, דהנה בכל התשובות שכתובים אצל הבנים, כתיב **ואמרתם אליו** (בבן התם), או **והגדת לבנך** (בבן הרשע, ובשאינו יודע לשאול), או כמו שמצינו גם בתשובה לכן החכם (בפרשת ואתחנן), **ואמרת אליו**, מה שאין כן כאן לא כתוב אליו, רק **ואמרתם**, והיינו שתאמרו לעצמכם, והיינו הלימוד תורה של המצוה, שהוא משום **אשר פסח** וגו', ודו"ק.

יג

והשתא מבואר כמין חומר הא דכתיב **והיה כי יאמרו אליכם בניכם** וגו', שזה לשון שמחה, פירוש שאף על גב שייגע מצב כזה שיהיה חס וחלילה בן רשע, שישאל **מה העבדה הזאת לכם**, מכל מקום אתה יכול להיות בשמחה, מכיון שאתה יודע הטעם של המצוה, וכמו שכתוב **ואמרתם** פירוש לעצמכם, והיינו דרך לימוד, **זבח פסח הוא לה**, שאתם יודעים הטעם, ואז לא תהיה מושפע ממנו חס וחלילה, שיכול להיות בשמחה ודייקא דרך הלימוד של המצוה¹².

[12] ובפרט לפי מש"כ הרש"ש בדרוש הנזכר, שע"י הלימוד והכוונה וכו' יכול להגיע לרעותא דליבא, שזה השמחה של מצוה, ודו"ק].

ונראה שזה גם מרומז בטעמי המקרא, דהנה הטעם על תיבת **והיה** הוא זקף גדול, שזה טעם העומד בפני עצמו, ורק אחר כך כתיב **כי יאמרו אליכם בניכם**, וכעין מה שפירש רש"י ריש פרשת ראה, אהא דכתיב **אחרי, דרך מבוא השמש**, עיין שם.

יד

ולפי המבואר יש לפרש שפיר מה שכתוב בסוף פרשה זו **וילכו ויעשו**, שקא משמע לן שיש שכר על ההליכה כמו על העשייה.

דהנה מצינו לשון הליכה שמדבר על לימוד תורה¹³, וכמו שכתוב **אם בחקתי תלכו**, וכן הא דכתיב **והולכי על דרך שיחו**, שחז"ל דרשו זאת על תלמידי חכמים (עיין עירובין נ"ד:), ואם כן, שהליכה היינו לימוד תורה, יש לומר שזה מה שכתוב כאן **וילכו**, שהלכו ולמדו אותו לימוד של העשייה, שזה חלק מעשיית המצוה, שזה דרגה באופן עשיית המצוה, כנזכר, ובני ישראל קיימו **וילכו ויעשו** שלפני שעשו המצוה למדו את טעם המצוה, ולימוד זה הוא גופא חלק מויעשו, ודו"ק.

[13] ובפרט על לימוד שזה שייך למצוה, ועי'.

פרפראות/המשך

השאלים היה בשביל הבצק, ויותר מזה מתבאר ההשגחה העליונה שהייתה בנתינת החן, ובפשטות הם שאלו מהמצריים לפני הפסח, (שהרי היה אסור לצאת מפתח ביתו), ואז כששאלו עדיין לא ידעו שיצטרכו לעוד שמלות עבור בצקם, ורק אחר שהמצריים הפצירו בהם לקחת עוד אחד, ולקחו עוד אחד, אחר זאת ראו שהם צריכים לשמלות אלו עבור בצקם שטרם נחמץ, ודו"ק.

ולפי זה גם נראה מדויק מה שהזכיר בפרשת שמות רק הנשים, דקאמר **ושאלה אשה** וגו', ואפשר דמכיון שכל ענין השמלות היה רק כדי לנצל את מצרים, ואף על גב שלא הוצרכו להם, מכל מקום לקחום עבור בניהם, והנה האם היא המלבשת את הבנים, ומשום הכי כתיב **ושאלה אשה** דייקא, ודו"ק.

מבין נחמת יצחק

ביקרא דאורייתא נאחל ברכת מזל טוב להאברך כמדדשו, עמל ויגע בעסק התורה, ידיו רב לו בהפצת דברי רבינו ראש הישיבה שליט"א לבני ארצות הגולה, וטורח בזה לילות כימים,

ה"ה הרה"ג דניאל יוסף הלוי שכטר שליט"א
לדגל השמחה השרויה במעונו עם הולדת בתו למזל טוב
יתן ה' וידוה רוב נחת וקדושה ממנה ומשאר יוצ"ח,
ויזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים. אמן

הגליון נודב על ידי הרב דניאל יוסף הלוי שכטר שליט"א
לדגל שמחת הולדת בתו בשעה טובה ומוצלחת
יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לתורה ולחופה ולמעשים טובים. אמן

הגליון נודב על ידי הרב אלמוזג הרדי שליט"א
לדגל שמחת הולדת בנו בשעה טובה ומוצלחת
יה"ר שיזכה להכניסו בכריתו של אברהם אבינו בעיתו וזמנו
ולגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים. אמן

אך לכאורה צריך ביאור אמאי לא רצו לקחת אלא אחד, מה יחסר להם אם יקחו יותר מאחד.

אכן נראה שמה שבני ישראל ביקשו רק אחד ונתנו להם שנים, קאי על השמלות. וטעם הדבר הוא, דהנה עיין ברש"י ד"ה **ושמלת**, וזה לשונו, אף הן היו חשבות להם מן הכסף ומן הזהב, והמאוחז בפסוק חשוב, ע"כ, וצריך ביאור אמאי נחשבים שמלות חשובים יותר, ונראה, שהביאור הוא כמו שכתב המהר"ל בגור אריה, דמה שהשמלות היו חשובים יותר פירושו שלמצרים היו השמלות חשובים, אבל אצל ישראל שיצאו ממצרים לא היו חשובים כל כך, ע"כ.

ואפשר שחשיבות הבגדים למצרים הוא כמו שכתב המהרש"ל (ביריעות שלמה), שחשיבות הבגדים היה שיודעין היו המצרים שהישראלים היו מצוינים בלשונם ובמלבושם, ולא הלכו בבגדיהם, ואף על פי כן שאלו הישראלים מהם, ומשום הכי נתנו שתיים, וזהו החשיבות של השמלות יותר מכולם, ע"כ.

אך לכאורה קשה אמאי היו צריכים לבקש כלל שמלות ממצרים, אם בין כה לא היו לובשים אותם.

ונראה ששאלו משום הבטחת הקב"ה בפרשת שמות, שאמר שינצלו את מצרים, וזה על ידי שישאלו מהם.

והנה שם בהבטחת השמלות כתיב **ושאלה אשה משכנתה** וכו' **ושמלת ושמתם על בניכם ובנותיכם**, ומשמע שהשמלות באמת לא היו בשביל עצמם, אלא בשביל בניהם ובנותיהם, שהיו מתאימים רק לבניהם הקטנים, והא שבקשו שמלות אף שלא הוצרכו להם, מכל מקום הקב"ה ציווה שיקחו מהם, כדי לנצל את מצרים, וזה נתקיים על ידי שלקחו מהם שמלותיהם, ודו"ק.

והנה על זה שייך לומר שאף שלא ביקשו אלא אחד כדי לקיים הבטחת הקב"ה, המצריים נתנו להם עוד אחד וכו'.

והנה מה שהוצרכו לעוד אחד, אף שהם לא ידעו מזה מקודם, יש לומר כמבואר בבעל הטורים בפרשת שמות, אהא דכתיב **שמלת**, וזה לשונו, שנים במסורה וכו' לומר לך שכל כלי הכסף והזהב לקחו, אבל שמלות לא לקחו אלא כל אחד שתי שמלות, אחד לצרור בו את הבצק, דכתיב **משארותם צרורות בשמלותם**, ואחד למלבוש, והיא הספיקה להם כל ימי היותם במדבר וכו', ע"כ.

ומבואר שהיו רק שתי שמלות, אחד למלבוש בניהם וכו', והשני שהמצריים